

напруження або навпаки показу ліричних моментів. Світло ніби проводить героїв, обмежує чи розширює простір їхнього існування.

«Драконячі пісні» — це більше ніж балет. Це пластична поезія, роздуми про світло, надію і внутрішню силу людини. В умовах війни вистава набула особливої ваги — як акт мистецького опору, спосіб збереження культурної ідентичності та символ духовного оновлення. Поєднання філософського змісту, авторської музики, експериментальної хореографії та цифрових технологій робить її яскравим прикладом сучасного українського сценічного мистецтва.

Вистава «Драконячі пісні» — це не лише мистецький проєкт, це творча адаптація до реального життя. На сцені презентується рефлексія над реальністю через пошук нових засобів вираження, що демонструють щирість, глибину, універсальність мови тіла. Реалізація проєкту та його багаторазові покази на сцені «СХІД ОПЕРА», а також у Полтаві і Запоріжжі, засвідчують здатність українського балетного мистецтва до інновацій навіть у кризових умовах. «Драконячі пісні» стали не лише мистецьким явищем, а й культурною подією, що демонструє живий, динамічний розвиток сучасної української хореографії.

К. Шупоша

СЕМАНТИКА ТА ФУНКЦІЇ ВЕСНЯНИХ ПОСІВНИХ ХОРОВОДІВ

К. Shyposha

SEMANTICS AND FUNCTIONS OF SPRING SOWING ROUND DANCES

Весняні посівні хороводи є важливим елементом обрядової культури українського народу. Вони є яскравим відображенням архаїчних уявлень про єдність людини з природою, циклічність життя та культ Сонця. Своїм корінням ці обрядодії сягають епохи становлення землеробства й первісних язичницьких вірувань, що зумовило їхню глибоку символіку — поклоніння сонячній енергії, відродженню природи, продовженню роду та пробудженню життєвих сил.

В умовах сьогодення, коли активно постає питання збереження нематеріальної культурної спадщини, дослідження весняних посівних хороводів набуває особливої актуальності. Цей пласт традиційної культури не лише відображає світогляд предків, а й містить цінні відомості про формування культурних кодів українського народу.

Попри те, що етнографами зафіксовано значну кількість весняних обрядодій, безпосередній опис хореографічної лексики — рухів, ритмічних малюнків, просторових форм — у багатьох працях залишається фрагментарним. Саме тому особливого значення набуває аналіз взаємозв'язку між хореографічною структурою хороводу, його музично-ритмічною організацією й географічним середовищем, у якому ці форми побутували. Вивченням та дослідженням хороводів, що використовувались в цих обрядах, займались О. Мерлянова, яка досліджувала сценічне втілення хороводів, систематизував народні танці та обрядові ігри у фундаментальній праці «Українські народні танці» (ред. П. Вірського), Є. Рой описав обрядовий танець в історичному контексті, І. Мостова розглядає обробку фольклорного матеріалу як спосіб збереження та популяризації народного танцю, В. Волчукова та О. Тіщенко аналізують хореографічні постановки весняного й літнього циклу та їх обрядові особливості, та інші дослідники.

Загалом хороводи як жанр становлять міждисциплінарне поле, де поєднуються етнологічні, музикознавчі та власне хореологічні аспекти.

У дохристиянську добу весняні обрядові ігри та танці були безпосередньо пов'язані з рослинною магією. Їхня функція полягала у забезпеченні родючості землі, сприянні росту рослин, а також добробуту народу. Хороводами закликали весну, проганяли зиму, виворожували урожайне літо, пророкували дівчатам і хлопцям щасливе обрання пари й весілля.

Таким чином, хоровод виступав не лише формою естетичного самовираження, а й актом сакральної взаємодії людини з природою. Його колова композиція відтворювала рух Сонця, а синхронність рухів символізувала єдність громади в спільному прагненні до родючості та гармонії.

Весняні хороводи традиційно поділяються на кілька типів: веснянки — колові співано-танцювальні дійства на честь пробудження природи; гаївки — обрядові пісенно-хореографічні ігри, що виконувалися біля гаїв, на пагорбах, поблизу храмів; танки та танки-ігри — ігрові та сюжетні форми з елементами трудових або любовно-соціальних мотивів.

У межах весняних свят особливо виділялися посівні хороводи, які мали чітко виражену трудову семантику. У них відтворювалися процеси оранки, сівби, збору врожаю, а участь жінок і дівчат символізувала родючість землі.

Важливою складовою залишалося залучення дітей — через ігри-хороводи формувалася повага до праці, любов до землі та усвідомлення колективних цінностей. До нашого часу збереглися і були описані низка обрядових хороводних танців, серед яких: «А ми просо сіяли» (символічне відтворення циклу землеробських робіт), «Мак» (хоровод, присвячений символіці квітки як оберегу), «Кривий танець» (одна з найдавніших форм, що уособлює рух сонця та безперервність життя) тощо.

Первісно ці хороводи виконували жінки та діти, згодом до дійства долучалися й чоловіки, що сприяло посиленню спільнотного значення обряду.

Отже, весняні посівні хороводи — це не лише пам'ятка танцювальної культури, а цілісний етнохореологічний феномен, у якому поєднуються міфологічні, соціальні та естетичні функції. Вони демонструють глибокий зв'язок між хореографічним рухом, природним циклом і світоглядом українців. Їх дослідження дозволяє відтворити первісну семантику рухів і ритмічних структур та їх ритуальне значення, виявити виховний потенціал народного хороводу як засобу культурної ідентифікації, а також відкриває перспективи для розвитку сучасної етнохореології, популяризації національної танцювальної традиції та формування ціннісного ставлення до духовної спадщини нашого народу.

К. Шкурєєв, Д. Орлов

УТВЕРЖДЕННЯ СУЧАСНОГО СТИЛЮ І ОБРАЗУ В КОНКУРСНОМУ БАЛЬНОМУ ТАНЦІ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ МОДНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

K. Shkuryeyev, D. Orlov

ESTABLISHING MODERN STYLE AND IMAGE IN COMPETITIVE BALLROOM DANCE IN THE CONTEXT OF WORLD FASHION TRENDS

Сучасний стиль і образ учасників конкурсів з бальних танців сформувався наприкінці 1960-х рр. і повною мірою поширився в 1970-х рр. Це, перш за все, чітке